

# Reglur um fjárhagsaðstoð hjá Hveragerðisbæ.

## I. Kafli Almenn atriði

### 1. gr.

#### *Inntak fjárhagsaðstoðar*

Skylt er að veita fjárhagsaðstoð til framfærslu einstaklinga og fjölskyldna sem ekki geta séð sér og sínum farborða án aðstoðar, sbr. IV. og VI. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991, með síðari breytingum, sbr. einnig III. kafla reglna þessara.

Heimilt er að veita einstaklingum og fjölskyldum aðstoð vegna sérstakra aðstæðna, sbr. IV. kafla reglna þessara. Fjárhagsaðstoð er eingöngu ætluð til framfærslu en ekki til fjárfestinga eða greiðslu skulda.

Gefa skal sérstakan gaum að fjárhagslegum og félagslegum aðstæðum barnafjölskyldna og meta sérstaklega þarfir barna vegna þátttöku þeirra í þroskavænlegu félagsstarfi í samræmi við 30. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, sbr. 12. gr., 17. gr. og 18. gr. reglna þessara.

Jafnan skal kanna til þrautar rétt umsækjanda til annarra greiðslna, þar með talið frá almannatryggingum, atvinnuleysistryggingum, lífeyrissjóðum og sjúkrasjóðum stéttarfélaga, einnig skal kanna rétt til aðstoðar samkvæmt lögum um námsstyrki. Einstaklingar sem sitja í fangelsi eiga ekki rétt á fjárhagsaðstoð.

Fjárhagsaðstoð skal veitt í eðlilegum tengslum við önnur úrræði á vegum Fræðslu- og velferðarsviðs Hveragerðis svo sem ráðgjöf og leiðbeiningar, í samræmi við V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

Virða skal sjálfsákvörðunarrétt umsækjenda og þeir studdir til sjálfshjálpar, virkrar þátttöku og valdeflingar í mótun þjónustu sem að þeim snýr. Skal þess gætt að upplýsa umsækjendur um réttindi sín, en jafnframt þá ábyrgð sem á þeim hvílir gagnvart sjálfum sér og öðrum, sbr. 2. mgr. 1. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

Félagsleg ráðgjöf skal standa umsækjanda til boða, sbr. V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga og 9. gr. reglna þessara. Skal þjónustan miða að valdeflingu og hvatningu til virkrar þátttöku í samfélaginu og taka mið af einstaklingsbundnum þörfum og aðstæðum hvers og eins.

### 2. gr.

#### *Framfærsluskylða*

Hverjum manni er skylt að framfæra sjálfan sig, maka sinn og börn yngri en 18 ára. Sama rétt til fjárhagsaðstoðar og hjón hefur, skv. reglum þessum, einnig fólk í staðfestri samvist og óvígðri sambúð enda hafi óvígð sambúð þeirra verið skráð í þjóðskrá í a.m.k. eitt ár áður en umsókn er lögð fram sbr. 2. mgr. 19. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Umsækjendum um fjárhagsaðstoð er skylt að leita sér að atvinnu og taka atvinnu sem býðst nema því aðeins að veikindi, örorka, hár aldur eða aðrar gildar ástæður hamli því. Fjárhagsaðstoð skal veitt fólki í tímabundnum erfiðleikum og er hugsuð sem aðstoð við einstaklinga og fjölskyldur til að mæta grunnþörfum þeirra og styrkja þá til sjálfshjálpar.

### 3. gr.

#### *Lækkun grunnfjárhæðar*

Hafi umsækjandi hafnað atvinnu og/eða námskeiðstilboði hjá Vinnumálastofnun, starfsleitaráætlun eða sagt starfi sínu lausu án viðhlítandi skýringa eða eigi sjálfur sök á uppsögn, skal greiða hálfa grunnupphæð til framfærslu eins og hún er tilgreind í III. kafla reglna þessara þann

mánuð sem hann hafnar vinnu, svo og mánuðinn þar á eftir. Sama á við um atvinnulausan umsækjanda sem ekki framvísar vottorði eða greiðsluseðli frá Vinnumálastofnun án viðhlítandi skýringa. Einnig skal greiða hálfa grunnupphæð til framfærslu til umsækjanda sem hætt hefur þátttöku í átaksverkefni, endurhæfingu og/eða einstaklingsmiðaðri áætlun hjá ráðgjafa Fræðslu- og velferðarsviðs Hveragerðis nema veigamiklar ástæður, sem fram koma við mat á aðstæðum umsækjanda, mæli gegn því.

Þeir einstaklingar sem fá fjárhagsaðstoð til framfærslu á grundvelli læknisvottorðs um óvinnufærni skulu í samvinnu við félagsráðgjafa gera einstaklingsáætlun sem miðar að því að umsækjandi nái vinnufærni að öllu leyti eða að hluta. Sinni einstaklingur ekki einstaklingsáætlun skal greiða hálfa grunnfjárhæð sbr. 12. gr. til framfærslu þann mánuð og mánuðinn á eftir nema veigamiklar ástæður sem fram koma við mat á aðstæðum umsækjanda mæli gegn því. Læknisvottorð skal útgefið af heilsugæslu- eða sérfræðilækni umsækjanda og ekki til lengri tíma en þriggja mánaða. Í læknisvottorði skal koma fram mat læknis á vinnufærni og áætlun um endurhæfingu þegar það á við. Læknisvottorð skal að jafnaði ekki vera eldra en fjögurra vikna þegar það er lagt fram.

Taka skal mið af félagslegum aðstæðum barna áður en ákvörðun er tekin um lækkun fjárhagsaðstoðar til einstaklinga sem eru með börn á framfæri.

#### 4. gr

##### *Réttur til fjárhagsaðstoðar fylgir lögheimili*

Umsókn um fjárhagsaðstoð skal leggja fram í lögheimilissveitarfélagi. Lögheimili manns er sá staður sem hann hefur fasta búsetu. Þurfi fólk á skyndilegri aðstoð að halda í dvalarsveitarfélagi er skylt að veita tímabundna aðstoð. Samráð skal um það haft við lögheimilissveitarfélag og aðstoð metin og veitt í samræmi við reglur þessar. Lögheimilissveitarfélag endurgreiðir dvalarsveitarfélagi kostnaðinn, sbr. 14. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

Skal umsækjandi dvelja á Íslandi á því tímabili sem hann þiggur fjárhagsaðstoð.

#### 5. gr.

##### *Form fjárhagsaðstoðar*

Fjárhagsaðstoð skal að jafnaði veitt sem styrkur. Fjárhagsaðstoð er einungis veitt sem lán óski umsækjandi þess eða könnun á aðstæðum leiðir í ljós að eðlilegt sé að gera kröfur um endurgreiðslur með tilliti til eigna og framtíðartekna, sbr. 24. gr. og 25. gr. þessara reglna og sbr. 22. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Lán eru vaxtalaus. Einstaklingar sem bíða eftir lífeyrisgreiðslum frá Tryggingastofnun eða atvinnuleysisbótum frá Vinnumálastofnun geta sótt um fjárhagsaðstoð í formi láns. Þegar viðkomandi umsækjandi hefur fengið bætur greiddar aftur í tímann frá Tryggingastofnun og/eða Vinnumálastofnun ber honum að endurgreiða lánið með eingreiðslu til baka. Ef aðstæður breytast er þó hægt að semja um annað fyrirkomulag.

#### 6. gr.

##### *Tímabil samþykkis hverju sinni*

Fjárhagsaðstoð skal að öllu jöfnu vera greidd einn mánuð í senn og skulu ákvarðanir um aðstoð að jafnaði ekki ná yfir lengra tímabil en þrjá mánuði. Aðstæður þeirra sem hafa fengið fjárhagsaðstoð í þrjá mánuði samfelld skulu kannaðar sérstaklega og félagslegri ráðgjöf beitt ásamt öðrum viðeigandi úrræðum. Í undantekningartilvikum er heimilt að veita fjárhagsaðstoð vikulega vegna sérstakra aðstæðna. Umsækjanda er skylt að hafa samband við ráðgjafa hjá Fræðslu- og velferðarsviði Hveragerðisbæjar fyrir hver mánaðamót og gera grein fyrir stöðu sinni.

7. gr.

*Fjárhagsaðstoð aftur í tímann*

Fjárhagsaðstoð er aldrei skylt að veita lengra aftur í tímann en fjóra mánuði frá því að umsókn er lögð fram, sbr. 3. mgr. 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Rökstuddar ástæður þurfa að liggja að baki ef aðstoð er veitt aftur í tímann og verður skilyrðum reglna þessara fyrir fjárhagsaðstoð að vera fullnægt allt það tímabil sem sótt er um.

## **II. Kafli**

### **Umsókn um fjárhagsaðstoð**

8. gr.

*Umsókn og fylgigögn*

Umsókn um fjárhagsaðstoð ásamt fylgigögnum skal leggja fram rafrænt á vefsíðu Hveragerðisbæjar. Í neyðartilfellum er heimilt að leggja umsókn fram í dvalarsveitarfélagi, sbr. 4. gr. reglna þessara.

Umsókn er einnig hægt að leggja fram á sérstöku umsóknareyðublaði hjá bæjarskrifstofu Hveragerðisbæjar. Í umsókn skulu koma fram upplýsingar um umsækjanda, þar með talið lögheimili, fjölskyldugerð, nafn maka og barna á framfæri. Umsókn skal fylgja skattframtal síðasta árs, yfirlit yfir allar tekjur og aðrar greiðslur til umsækjanda og maka hans þann mánuð sem umsókn er lögð fram og síðustu tvo mánuði á undan, þar með taldar greiðslur frá ríkissjóði, Tryggingastofnun, lífeyrissjóðum, Atvinnuleysistryggingarsjóði, sjúkrasjóðum stéttarfélaga, bönkum, sparisjóðum, lánastofnunum eða öðrum aðilum.

Umsækjandi getur veitt öðrum skriflegt umboð til að sækja um aðstoð fyrir sína hönd. Umsækjandi ber að leggja fram dvalarleyfi í þeim tilfellum sem það á við.

Þegar umsækjandi er atvinnulaus skal hann framvísa vottorði frá Vinnumálastofnun er staðfestir atvinnuleysi hans. Njóti umsækjandi réttar til atvinnuleysisbóta skal hann framvísa greiðsluyfirliti. Hafi hann ekki skráð sig hjá vinnumiðlun, án viðhlítandi skýringa, missir hann hlutfallslegan rétt til fjárhagsaðstoðar það tímabil.

Hafi umsækjandi ekki fengið atvinnuleysisbætur vegna veikinda eða hann er ekki fær um að sinna atvinnu vegna veikinda skal hann framvísa læknisvottorði sem skal útgefið af heilsugæslu- eða sérfræðilækni umsækjanda. Í læknisvottorði skal koma fram mat læknis á óvinnufærni og áætlun um endurhæfingu, þegar við á. Læknisvottorð skal að jafnaði ekki vera eldra en fjögurra vikna þegar það er lagt fram og ekki til lengri tíma en þriggja mánaða nema annað komi fram í einstaklingsáætlun.

Erlendum ríkisborgurum ríkis innan EES ber að framvísa staðfestingu á lögheimilisskráningu. Réttur til fjárhagsaðstoðar getur myndast í fyrsta lagi þremur mánuðum eftir skráningu lögheimilis.

9. gr.

*Félagsleg ráðgjöf og samráð*

Kanna skal sérstaklega aðstæður umsækjanda sem fengið hefur fjárhagsaðstoð lengur en þrjá mánuði. Samhliða skal veita félagslega ráðgjöf, sbr. V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Gera skal einstaklingsáætlun þar sem hafa skal samvinnu og samráð að leiðarljósi, sbr. 8. gr. og 58. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

10. gr.

*Upplýsingar um tekjur og fjárhag umsækjanda*

Fræðslu- og velferðarsvið Hveragerðis getur, ef þörf krefur, aflað frekari upplýsinga um tekjur og eignir umsækjanda, m.a. hjá skattayfirvöldum, atvinnurekendum, Tryggingastofnun, Vinnumálastofnun, Útlendingastofnun, innlendum og erlendum lífeyrissjóðum og nemendaskrá skóla þar sem boðið er upp á lánshæft nám. Skal það gert í samráði við umsækjanda.

Umsækjandi skal skila inn nauðsynlegum gögnum sbr. 8. gr. í síðasta lagi tveimur vikum eftir að umsókn hefur verið undirrituð. Að öðrum kosti er heimilt að synja umsókn á grundvelli ófullnægjandi gagna. Ef umsækjandi neitar að veita upplýsingar um fjárhag sinn/og eða maka síns eða aðrar upplýsingar sbr. 2. mgr. 8. gr. og 1. mgr. þessarar greinar stöðvast afgreiðsla umsóknar um fjárhagsaðstoð og er Fræðslu- og velferðarsviði Hveragerðisbæjar þá heimilt að synja umsókninni.

**III. Kafli**

**Réttur til fjárhagsaðstoðar  
og mat á fjárbörf og útreikningur fjárhagsaðstoðar**

11. gr.

*Mat á fjárbörf*

Við ákvörðum á fjárhagsaðstoð skal grunnfjárbörf til framfærslu, sbr. 12. gr., lögð til grundvallar og frá henni dregnar heildartekjur, sbr. 13. gr. Tekið skal tillit til sérstakra aðstæðna eftir því sem við á, sbr. reglur þessar og skal fjárhagsaðstoð veitt í samhengi við aðra þjónustu og stuðning sem umsækjandi fær frá Hveragerðisbæ.

12. gr.

*Upphæðir fjárhagsaðstoðar*

Framfærslugrunnur tekur mið af útgjöldum vegna daglegs heimilishalds og miðast við grunnfjárhæð sem er kr. 214.770,- miðað við grunnvísitölu í mars 2025 sem er 643,7 stig. Upphæð grunnfjárhæðar tekur breytingum 1. janúar ár hvert í samræmi við vísitölu neysluverðs í desember árið á undan. Upphæðir fjárhagsaðstoðar eru eftirfarandi:

- a. Framfærslugrunnur einstaklinga 18 ára og eldri sem sannanlega reka eigið heimili jafngildir 1,0 af grunnfjárhæð. Með rekstri eigin heimilis er átt við þær aðstæður þegar viðkomandi býr í eigin húsnæði eða leigir húsnæði og leggur fram þinglýstan húsaleigusamning því til staðfestingar.
- b. Framfærslugrunnur einstaklinga 18 ára og eldri sem búa með öðrum, leigja húsnæði án þinglýsts leigusamnings, eða hafa ekki aðgang að húsnæði jafngildir 0,8 af grunnfjárhæð.
- c. Framfærslugrunnur einstaklinga sem búa hjá foreldrum, eiga við félagstega erfiðleika að etja, eru inniliggjandi á sjúkrastofnun eða í áfengis- og vímuefnaðferð jafngildir 0,45 af grunnfjárhæð. Hafi umsækjandi samkvæmt þessum lið forsjá barns, skal fjárhagsaðstoð reiknast út frá framfærslugrunni sem jafngildir 0,8 af grunnfjárhæð.
- d. Framfærslugrunnur hjóna og fólks í sambúð jafngildir 1,6 af grunnfjárhæð.

Mat á fjárhagsaðstoð er óháð því hvort barn eða börn búa á heimilinu að undanskildum c-lið 1. mgr. þessarar greinar.

Til viðbótar við grunnfjárhæð skal í hverjum mánuði greidd sérstök fjárhagsaðstoð fyrir hvert barn sem er með lögheimili og á framfæri foreldris sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum. Skal aðstoðin mæta kostnaði vegna dvalar barna í leikskóla í allt að átta tíma á

dag og dvalar barna á frístundaheimili, fimm daga í viku, auk greiðslu kostnaðar vegna skólamáltíða og síðdegishressingar.

Börn yngri en 18 ára eiga ekki rétt á fjárhagsaðstoð í eigin nafni.

### 13. gr.

#### *Tekjur og eignir umsækjanda*

Allar tekjur einstaklings/maka, í þeim mánuði sem sótt er um og mánuðinn á undan, aðrar en greiðslur vegna barna og húsaleigubætur/vaxtabætur eða sérstakur húsnæðisstuðningur koma til frádráttar við ákvörðun um upphæð fjárhagsaðstoðar. Mæðra- og feðralaun reiknast umsækjanda til tekna. Með tekjum er hér átt við allar tekjur einstaklings/maka sem ekki eru sérstaklega til framfærslu barna, þ.e. atvinnutekjur, allar skattskyldar tekjur Tryggingastofnunar, greiðslur úr lífeyrissjóðum, atvinnuleysisbætur, leigutekjur o.s.frv.

Eigi umsækjandi rétt á atvinnuleysisbótum, skal reikna atvinnuleysisbætur honum til tekna, hvort sem hann hefur skráð sig eða ekki, nema framvísað sé læknisvottorði. Miða skal við heildartekjur áður en tekjuskattur hefur verið dreginn frá.

Við afgreiðslu fjárhagsaðstoðar er gert ráð fyrir að kostnaður vegna barna greiðist af barnabótum, og meðlögum ef við á. Húsnæðisstuðningur og vaxtabætur eru ekki taldar til tekna. Gert er ráð fyrir að húsnæðiskostnaði verði fyrst og fremst mætt með greiðslum vaxtabóta og húsnæðisstuðningi, en einnig er gert ráð fyrir honum í grunnfjárhæð sbr. 11. gr. reglna þessara.

Eigi umsækjandi, maki hans eða sambýlingur, eignir umfram íbúðarhúsnæði sem umsækjandi eða fjölskylda hans býr í og eina fjölskyldubifreið, eða hafi hann nýlega selt eignir sínar, skal honum vísað á lánaþyrirgreiðslu banka og sparisjóða, þó að tekjur hans séu lægri en grunnfjárhæð.

Heimilt er að veita undanþágu frá tekjum fyrri mánaðar sbr. 2. mgr. 8. gr. reglna þessara vegna:

- a) Einstaklinga sem eru að ljúka endurhæfingu og hafa fengið greiddan endurhæfingarlífeyri frá Tryggingastofnun.
- b) Einstaklinga sem fá greidda síðustu greiðslu atvinnuleysisbóta frá Vinnumálastofnun.
- c) Einstaklinga sem hafa nýlengið afplánun dóms. Þeir einstaklingar eiga rétt á fjárhagsaðstoð sem nemur einni grunnfjárhæð framfærslu þegar þeir losna úr fangelsi.

Um er að ræða undanþágu sem nær til greiðslna fyrsta mánuðinn eftir að greiðslum lýkur frá framangreindum aðilum.

### 14. gr.

#### *Greiðslur meðlags*

Þegar tekjur umsækjanda eru við eða undir mörkum grunnfjárhæðar fjárhagsaðstoðar skal við útreikning fjárhagsaðstoðar taka tillit til meðlagsgreiðslna með barni eða börnum sem umsækjandi hefur greitt meðlag með reglulega fram að þeim tíma að hann fær fjárhagsaðstoð. Hækkar fjárhagsaðstoðin sem nemur einu meðlagi eins og það er á hverjum tíma samkvæmt ákvörðun Tryggingastofnunar. Heimilt er að greiða mánaðarlegar meðlagsgreiðslur einstaklings sem fær greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu. Greitt er beint til Innheimtustofnunar sveitarfélaga.

Umsækjandi skal sýna fram á að hann hafi staðið í skilum með meðlag a.m.k. undanfarna þrjá mánuði. Átt er við meðlagsgreiðslur hverju sinni, en ekki uppsafnaðar meðlagsskuldir.

### 15. gr.

#### *Atvinnurekendur, sjálfstætt starfandi einstaklingar og fólk í hlutastörfum*

Atvinnurekendur, sjálfstætt starfandi einstaklingar sem hafa lægri tekjur en sem nemur grunnfjárhæð, eiga rétt á fjárhagsaðstoð að því tilskildu að viðkomandi hafi stöðvað

atvinnurekstur sinn og leitað réttar síns til atvinnuleysisbóta í samræmi við ákvæði laga um atvinnuleysistryggingar. Heimilt er að skerða grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til sjálfstætt starfandi atvinnurekenda í þeim tilvikum að viðkomandi hafi vanrækt að tryggja sig sem leiðir til þess að viðkomandi á ekki rétt á atvinnuleysisbótum. Skerðingin nær til þess mánaðar sem einstaklingur sækir um fjárhagsaðstoð og mánaðarins þar á eftir. Brýna skal fyrir umsækjendum mikilvægi þess að tryggja sig fyrir atvinnuleysi með greiðslum í tryggingasjóð. Þá er heimilt að synja sjálfstæðum atvinnurekendum um fjárhagsaðstoð í þeim tilvikum að viðkomandi hafi ítrekað vanrækt að tryggja sig á þennan hátt.

Sé umsækjandi í hlutastarfi með tekjur undir grunnfjárhæð skal gerð krafa um að viðkomandi skrái sig hjá vinnumiðlun og leiti að fullu starfi.

16. gr.

*Námsmenn*

Einstaklingar sem stunda nám sem er lánshæft hjá Lánasjóði íslenskra námsmanna, njóta ekki réttar til fjárhagsaðstoðar. Aðrir námsmenn eiga ekki rétt til fjárhagsaðstoðar til framfærslu nema fullnægt sé skilyrðum 18. gr. um námsstyrki.

#### **IV. Kafla**

##### **Heimildir vegna sérstakra aðstæðna**

17. gr.

*Aðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri*

Heimilt er að veita sérstaka fjárhagsaðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri í þeim mánuði sem þeir fá greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum. Um er að ræða börn sem eiga lögheimili hjá viðkomandi foreldri. Um er að ræða aðstoð til að greiða áfallandi greiðslur fyrir daggæslu barns í heimahúsum, leikskóla, skólamáltíðir, frístundaheimili, sumardvöl og/eða þátttöku barns í þroskandi félags- og tómstundastarfi. Ætíð skal vera um tímabundna aðstoð að ræða sem sætir endurskoðun á þriggja mánaða fresti. Viðmiðunarmörk aðstoðar með hverju barni eru að hámarki kr. 20.000 á mánuði. Skilyrði fyrir aðstoð samkvæmt þessu lið er að umsækjandi nýti sér fyrst rétt sinn samkvæmt frístundastyrkjum sveitarfélagsins. Leitast ber við að kanna aðstæður beggja foreldra þegar mat er lagt á umsókn um aðstoð vegna barna.

Í þeim tilvikum þar sem um er að ræða sérstök meðferðar- og/eða stuðningssjónarmið eða fyrirbyggjandi starf á sviði barnaverndar, er heimilt að veita foreldrum styrk vegna áfallandi greiðslna sem nema heildarkostnaði eða hluta hans vegna daggæslu barns í heimahúsum, leikskóla, skólamáltíða, frístundaheimilis, sumardvalar, skólagjalda og/eða þátttöku barns í þroskandi félags- og tómstundastarfi. Ætíð skal liggja fyrir áætlun um meðferð máls skv. 23. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002 eða samkomulag um félagslega ráðgjöf. Skilyrði fyrir aðstoð samkvæmt þessum lið er að umsækjandi nýti sér fyrst rétt sinn samkvæmt frístundastyrkjum sveitarfélagsins.

Heimilt er að veita tekjulágum foreldrum fjárstyrk vegna náms 16 og 17 ára barna þeirra. Hér er átt við tekjulága foreldra sem átt hafa í langvarandi félagslegum erfiðleikum. Skal styrkurinn miða að því að greiða áætlaðan bókakostnað og skólagjöld þó að hámarki kr. 30.000 á önn. Leitast ber við að kanna aðstæður beggja foreldra þegar mat er lagt á umsókn um aðstoð vegna barna.

18. gr.

*Námstyrkir*

Heimilt er að veita námsstyrki ef það er liður í umfangsmeiri félagslegri aðstoð og/eða umsækjandi hefur verið með fjárhagsaðstoð í þrjá mánuði eða lengur og það er metið sem svo að nám sé liður

í stuðningi og því að efla einstaklinginn til sjálfshjálpar. Aðstoðin miðast við fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt 12. gr. reglna þessara ásamt styrkjum vegna almennra skólagjalda, innritunargjalda og bókakostnaðar. Hámarksfjárhæð styrks vegna almennra skóla- og innritunargjalda fyrir hverja önn er kr. 20.000. Hámarksfjárhæð styrks vegna kaupa á námsgögnum fyrir hverja önn er kr. 25.000. Greitt er gegn framvísun sundurliðaðra greiðslukvittana. Gildistími umsóknar er þrír mánuðir frá samþykkisdegi.

Heimilt er að veita styrk til virkniúrræðis ef það er liður í umfangsmeiri félagslegri aðstoð og umsækjandi hefur verið með fjárhagsaðstoð í þrjá mánuði eða lengur og það er mat ráðgjafa félagsþjónustu að úrræðið sé liður í að aðstoða einstaklinginn til að komast úr þeim aðstæðum sem hann er í. Virkniúrræðið þarf að vera til þess fallið að efla einstaklinginn til áframhaldandi uppbyggingar og aðstoða hann við að komast af fjárhagsaðstoð og þar getur verið um að ræða námskeið m.a. á vegum Vinnumálastofnunar, Virk starfsendurhæfingarsjóðs, Birtu starfsendurhæfingar og grunnmenntunarskóla Fræðslunets Suðurlands. Hámarks aðstoð á ári er kr. 50.000.

Heimilt er að veita þeim sem þiggja fjárhagsaðstoð og stunda námskeið og/eða endurhæfingu fjarri heimabyggð bensínstyrk að upphæð kr. 40,16 á hvern ekinn kílómetra. Tekur bensínstyrkur mið að gjaldskrá Sjúkratrygginga Íslands um ferðastyrki og uppfærist í samræmi við þá gjaldskrá.

Ráðgjafi og námsmaður skulu gera með sér samkomulag um félagslega ráðgjöf þar sem fram koma m.a. kröfur um skólasókn, námsframvindu og/eða einkunnir. Einkunnum skal þó ætíð skilað í annarlok. Ákvarðanir um námskostnað skulu teknar fyrir hverja önn og er heimilt að halda námsaðstoð áfram með hliðsjón af námsframvindu. Meðlag sem umsækjandi kann að fá reiknast honum til tekna.

#### 19. gr.

##### *Greiðsla sérfræðiaðstoðar*

Heimilt er að veita fjárhagsaðstoð til greiðslu nauðsynlegra tannlækninga til einstaklinga sem hafa notið fjárhagsaðstoðar til framfærslu samfleytt undanfarna 12 mánuði. Hámarksaðstoð skal vera kr. 65.000 á ári. Kostnaðaráætlun tannlæknis skal fylgja með umsókn. Greiðsla fjárhagsaðstoðarinnar fer fram að meðferð lokinni gegn framvísun reiknings.

Heimilt er að veita einstaklingum sem hafa notið fjárhagsaðstoðar til framfærslu samfleytt undanfarna 6 mánuði fjárhagsaðstoð til greiðslu viðtala hjá félagsráðgjöfum, sálfræðingum og geðlæknum, ef það er liður í umfangsmeiri félagslegri aðstoð og fyrirsjáanlegt er að þjónustan verði ekki veitt af Fræðslu- og velferðarsviði Hveragerðisbæjar eða á vegum heilbrigðisstofnana. Heimilt er að veita eftirfarandi einstaklingum fjárhagsaðstoð vegna sérfræðiaðstoðar:

- a) Einstaklingum sem búa við mikla og langvarandi félagslega erfiðleika.
- b) Einstaklingum og fjölskyldum sem hafa orðið fyrir alvarlegum áföllum, svo sem skyndilegum ástvinamissi eða alvarlegu ofbeldi.

Að jafnaði skal veita aðstoð að hámarki fimm tíma í senn og að hámarki tíu tíma á 12 mánaða tímabili. Gildistími umsóknar er þrír mánuðir frá samþykkisdegi. Greitt er beint til viðkomandi sérfræðings gegn framvísun reiknings eða til umsækjanda gegn framvísun greiðslukvittunar.

#### 20. gr.

##### *Áfallaaðstoð*

Heimilt er að veita tekjulágum einstaklingum eða fjölskyldum með tekjur undir grunnfjárhæð eða á mörkum hennar, fjárhagsaðstoð vegna skyndilegs missir búslóðar, vegna eignamissis sem orðið hefur vegna bruna eða náttúruhamfara eða ef rýma þarf íbúð af heilbrigðisástæðum. Aðstoðin

kemur einungis til álíta þegar tjónþoli hefur ekki haft heimilistryggingu eða aðra tryggingu sem bætir tjónið. Viðmunarmörk aðstoðar eru kr. 100.000. Gildistími umsóknar er tveir mánuðir frá samþykkisdegi.

#### 21. gr.

##### *Útfararstyrkur*

Heimilt er að veita aðstoð til greiðslu útfararkostnaðar þegar staðreynt hefur verið að dánarbúið getur ekki staðið undir útför hins látna. Viðmiðunarmörk eru kr. 200.000.

Eftirfarandi gögn þurfa að fylgja umsókn um útfararstyrk:

- a) Staðfest ljósrit af skattframtali hins látna, launaseðlar og greiðslufirlit frá tryggingastofnun og lífeyrissjóðum,
- b) staðfesting frá stéttarfélagi um rétt til útfararstyrks,
- c) tilkynning sýslumanns um skiptalok, á grundvelli eignayfirlýsinga sbr. 25. gr. laga um skipti á dánarbúum o.fl., nr. 20/1991, eða einkaskiptaleyfi útgefið af sýslumanni til erfingja skv. 31. gr., sbr. 28. gr. laga um skipti á dánarbúum o.fl.

Heimilt er að veita tekjulágum eftirlifandi maka lán eða styrk vegna útfararkostnaðar þegar dánarbúið getur ekki greitt fyrir útför hins látna og eignir eftirlifandi maka eru ekki aðrar en íbúðarhúsnæði sem umsækjandi býr í.

Heimilt er að veita foreldri eða foreldrum sem hafa tekjur undir grunnfjárhæð eða á mörkum hennar sbr. 12. gr. reglna þessara fjárhagsaðstoð vegna útfararkostnaðar barns. Samþykkt aðstoð greiðist gegn framvísun reiknings frá útfararstofu og annarra gagna um kostnað vegna útfarar.

Gildistími umsóknar er þrír mánuðir frá samþykkisdegi.

#### 22. gr.

##### *Ábyrgðaryfirlýsing vegna tryggingar á húsaleigu*

Heimilt er að veita þeim sem hafa haft tekjur sem eru þær sömu eða lægri en grunnfjárhæð sbr. 12. gr. reglna þessara í mánuðinum sem sótt er um og í mánuðinum á undan, ábyrgðaryfirlýsingu til tryggingar húsaleigu sem nemur að hámarki þriggja mánaða húsaleigu. Skal miðað við að leigufjárhæð sé í samræmi við leigu á almennum markaði. Það sama gildir í þeim tilfellum sem umsækjandi hefur ekki fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum í mánuðinum sem sótt er um og í mánuðinum á undan, en hefur til langs tíma glímt við margháttaðan húsnæðisvanda og mikla félagslega erfiðleika. Umsækjandi skal leggja fram staðfestingu á því að hann eigi ekki kost á láni frá bönkum eða lánastofnunum.

Þinglýstur húsaleigusamningur skal liggja fyrir eða önnur staðfesting um að samningur eigi við rök að styðjast. Verði gengið að ábyrgðaryfirlýsingu samkvæmt reglum þessum skal greiða þá upphæð sem um ræðir samkvæmt umsókn beint til leigusala og endurkrefja umsækjanda um greiðslu ábyrgðar. Heimilt er að breyta kröfu um endurgreiðslu umsækjanda í lán.

Aðstoð á grundvelli þessarar greinar er að hámarki veitt einu sinni á ári. Gildistími umsóknar er tveir mánuðir frá samþykkisdegi.

#### 23. gr.

##### *Styrkur vegna húsbúnaðar*

Fjárhagsaðstoð til kaupa á húsbúnaði er heimil í eftirfarandi tilvikum:

- a) Til einstaklings, sem er með tekjur þær sömu eða undir grunnfjárhæð sbr. 12. gr. reglna þessara, er eignalaus og er að stofna heimili eftir a.m.k. tveggja ára dvöl á stofnun.

- b) Til ungs foreldris á aldrinum 18-24 ára sem er eignalaust, með tekjur þær sömu eða undir grunnfjárhæð, hefur átt í miklum félagslegum erfiðleikum og er að stofna heimili í fyrsta sinn.
- c) Þegar um er að ræða einstaklinga/hjón/sambúðarfólk sem eiga í félagslegum erfiðleikum og þurfa aðstoð vegna kaupa á nauðsynlegum húsbúnaði. Skilyrði er að viðkomandi hafi fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum síðastliðna þrjá mánuði.
- d) Til einstaklings sem er eignalaus, er að stofna heimili í fyrsta sinn eða að nýju og hefur átt í miklum og langvarandi félagslegum erfiðleikum, auk þess að vera í eða hafa nýlokið endurhæfingu.
- e) Til einstaklings sem er að stofna heimili, er með miklar og flóknar þjónustuparfir og/eða hefur verið heimilislaus.

Hámarksupphæð er kr. 100.000. Greitt er gegn framvísun sundurliðaðra greiðslukvittana. Húsbúnaðarstyrkir greiðast einu sinni. Gildistími umsóknar er þrír mánuðir frá samþykkisdegi.

#### 24. gr.

##### *Aðstoð vegna sérstakra erfiðleika*

Heimilt er að veita einstaklingum, hjónum eða sambúðarfólki lán eða styrk vegna mikilla fjárhagslegra og félagslegra erfiðleika, að hámarki kr. 200.000 að uppfylltum neðangreindum skilyrðum:

- a) Umsækjandi hafi fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum undanfarna sex mánuði eða lengur.
- b) Staðfest sé að umsækjandi hafi ekki aðgang að lánaþyrirgreiðslu banka, sparisjóða eða annarra lánastofnanna.
- c) Fyrir liggi upplýsingar hjá Fræðslu- og velferðarsviði Hveragerðisbæjar eða Umboðsmanni skuldara um fjárhagsstöðu umsækjanda og tillögum að úrbótum þegar við á.
- d) Fyrir liggi á hvern hátt lán eða styrkur muni breyta skuldastöðu umsækjanda til hins betra þegar til lengri tíma er litið.
- e) Fyrir liggi samkomulag um félagslega ráðgjöf og/eða fjármálaráðgjöf þegar það á við.

Þegar um lán er að ræða skal greiðsluáætlun fylgja með umsókn. Eigi er heimilt að veita styrk eða lán til greiðslu skulda við banka, sparisjóði og aðrar lánastofnanir, s.s. greiðslukortafyrirtæki. Þá er hvorki heimilt að veita styrk eða lán til greiðslu skattaskulda og sekta, né heldur til greiðslu skulda við einkaaðila.

Veita skal þeim sem hafa fengið fulla fjárhagsaðstoð undangengna þrjá mánuði samfelld, sérstaka desemberuppbót sem nemur 25% af grunnfjárhæð sbr. 12. gr. reglna þessara. Þeir sem hafa haft tekjur til framfærslu sem samsvarar upphæð fjárhagsaðstoðar til framfærslu fyrir sama tímabil eiga einnig rétt á uppbótinni.

#### 25. gr.

##### *Um fjárhagsaðstoð sem er veitt í formi láns*

Skilyrði fyrir fjárhagsaðstoð í formi láns er að fyrir liggi:

- a) mat á endurgreiðslugetu umsækjanda. Aðeins skal veita lán þegar ljóst er að umsækjandi muni geta staðið í skilum með afborganir af láninu,
- b) skriflegt samþykki umsækjanda fyrir reglulegri skuldfærslu fyrir afborgunum lánsins af reikningi sínum,
- c) að umsækjandi hafi ekki fengið afskrifað lán frá Hveragerðisbæ á síðustu 12 mánuðum.

Gildistími umsóknar er þrír mánuðir frá samþykkisdegi. Hámarkslánstími er sex ár. Eigi er heimilt að veita lán ef umsækjandi er með lán frá Hveragerðisbæ fyrir.

26. gr.

*Sérstök aðstoð vegna stuðningsvinnu og /eða annarra sérstakra aðstæðna*

Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til umsækjenda sem þiggur markvissa stuðningsþjónustu. Aðstoðin miðar að því að viðhalda árangri sem náðst hefur með úrræðum og/eða stuðningsvinnu. Skilyrði er að umsækjandi eigi í miklum félagslegum erfiðleikum og að einstaklingsáætlun hafi verið gerð.

Heimilt er að veita styrk til foreldra vegna sérstakra þarfa barna enda sé það hluti af umfangsmikilli stuðningsáætlun og til þess fallið að tryggja að árangur glattist ekki. Skilyrði er að umsækjandi eigi í miklum félagslegum erfiðleikum.

Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til einstaklinga sem sýna fram á að þeir njóti augljóslega ekki fjárhagslegs ávinnings af því að búa með öðrum.

Gildistími umsóknar er þrír mánuðir frá samþykkisdegi.

## **V. Kafli**

### **Málsmeðferð, sbr. ákvæði stjórnisýslulaga, nr. 37/1993, og ákvæði XV. og XVI. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991**

27. gr.

*Könnun á aðstæðum*

Kanna skal aðstæður umsækjanda svo fljótt sem unnt er eftir að umsókn um fjárhagsaðstoð hefur borist. Sama á við ef upplýsingar berast um nauðsyn á aðstoð með öðrum hætti. Taka skal ákvörðun í máli svo fljótt sem unnt er og sjá jafnframt til þess að mál sé nægjanlega upplýst áður en ákvörðun er tekin.

28. gr.

*Samvinna við umsækjanda*

Öflun gagna og upplýsinga skal unnin í samvinnu við umsækjanda. Við meðferð umsóknar og við ákvarðanatöku skal leitast við að hafa samvinnu og samráð við umsækjanda eftir því sem unnt er, en að öðrum kosti við umboðsmann hans. Umboðsmaður skal framvísa skriflegu vottuðu umboði.

29. gr.

*Varðveisla gagna, trúnaður og aðgangur að gögnum*

Málsgögn er varða persónulega hagi einstaklinga sem leita eftir fjárhagsaðstoð skulu varðveitt með tryggilegum hætti og í samræmi við lög um opinber skjalasöfn, nr. 77/2014.

Starfsfólk er bundið þagnaskyldu um málefni umsækjanda er leynt eiga að fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Starfsfólki er óheimilt að rjúfa trúnað nema að fengnu samþykki viðkomandi. Þagnarskyldan helst þótt látið sé af starfi.

Umsækjandi á rétt á aðgangi að fyrirliggjandi skjölum og öðrum gögnum er mál hans varðar. Við mat á því hvaða gögnum verður miðlað skal meðal annars litið til ákvæða stjórnisýslulaga, persónuverndarlaga, upplýsingalaga auk annarra laga og reglna sem kunna að eiga við hverju sinni.

30. gr.

*Leiðbeiningar til umsækjanda*

Við afgreiðslu umsóknar skal bjóða umsækjanda félags- og fjárhagslega ráðgjöf og skal einnig veita umsækjanda upplýsingar og leiðbeiningar um réttindi hans að öðru leyti. Berist skrifleg erindi sem ekki snertir starfssvið Fræðslu- og velferðarsviðs Hveragerðis, skal framsenda erindið á réttan stað svo fljótt sem auðið er í samráði við umsækjanda.

31. gr.

*Almennar reglur um meðferð mála*

Kynna skal niðurstöður umsóknar svo fljótt sem unnt er. Sé umsókn um fjárhagsaðstoð hafnað í heild eða að hluta skal það tilkynnt umsækjanda skriflega þannig að ávallt liggi fyrir hvenær umsækjanda var tilkynnt um ákvörðun Fræðslu- og velferðarsviðs Hveragerðis. Skulu forsendur synjunar rökstuddar með skýrum hætti með vísan til laga um félagsþjónustu sveitarfélaga og reglna sveitarfélagsins um fjárhagsaðstoð. Í ákvörðun skal einnig kynna umsækjanda rétt hans til málskots til úrskurðarnefndar velferðarmála og málskotsfrest, vilji hann ekki una ákvörðun Fræðslu- og velferðarsviðs Hveragerðisbæjar sbr. 34. gr. reglna þessara.

32. gr.

*Rangar eða villandi upplýsingar*

Fjárhagsaðstoð veitt á grundvelli rangra eða villandi upplýsinga af hendi þess sem aðstoðina fær er ávallt endurkræf. Ef sannreynt er við vinnslu máls að upplýsingar sem umsækjandi hefur veitt eru rangar eða villandi stöðvast þá afgreiðsla umsóknarinnar og getur Hveragerðisbær endurkrafið viðkomandi um fjárhæð sem nú þegar hefur verið greidd umsækjanda samkvæmt almennum reglum kröfuréttar.

33. gr.

*Málskot til úrskurðarnefndar velferðarmála*

Umsækjandi getur skotið ákvörðunum Fræðslu- og velferðarsviðs Hveragerðisbæjar til úrskurðarnefndar velferðarmála sbr. 6. gr. laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga. Um málsmeðferð fer samkvæmt lögum um úrskurðarnefnd velferðarmála nr. 85/2015.

Kæra skal berast úrskurðarnefnd velferðarmála skriflega innan þriggja mánaða frá því að aðila máls var tilkynnt um ákvörðun. Kæra telst nógu snemma fram komin ef bréf sem hefur hana að geyma hefur borist nefndinni eða verið póstlagt áður en fresturinn er liðinn. Málskot til úrskurðarnefndarinnar frestar ekki framkvæmd hinnar kærðu ákvörðunar nema nefndin ákveðið annað.

34. gr.

*Gildistaka*

Reglur þessar eru settar á grundvelli 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991.

Reglur þessar voru samþykktar á fundi velferðar- og fræðslunefndar Hveragerðisbæjar þann 9. apríl 2025 og í bæjarstjórn Hveragerðisbæjar þann 8. maí 2025 til að taka gildi við samþykki.

Jafnframt falla úr gildi reglur Hveragerðisbæjar um fjárhagsaðstoð sbr. 21. gr. laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga sem samþykktar voru í bæjarstjórn Hveragerðisbæjar 9. mars 2023.